

ББК Х99(4Укр)

Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 18-19 січня 2013 р. – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2013. – у 2-х частинах. – Ч. II. – 108 с.

Видається в авторській редакції. Оргкомітет Міжнародної науково-практичної конференції не завжди поділяє думки учасників.

Контактні дані Оргкомітету конференції:

Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив»

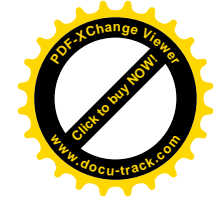
Адреса офісу: м. Львів, вул. Богдана Хмельницького, 176

Адреса для кореспонденції: м. Львів, а/с 6153, 79000

Електронна пошта: office@wcenter.org.ua

Офіційний веб-сайт: www.wcenter.org.ua

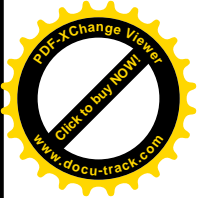
Телефон: +38 066 090 63 65

ЗМІСТ

НАПРЯМ 6. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС... 8

Бачинська Ольга-Марія Ігорівна.....	8
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНІВ В УКРАЇНІ	
Берназ-Лукавська Олена Михайлівна.....	9
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА ОБМІНУ ЖИТЛА (ЖИЛОГО ПРІМІЩЕННЯ)	
Бойко Віталій Ігорович.....	11
ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХИСТУ ЗАКОННИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ НЕПОВНОЛІТНІХ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
Бойко Наталія Михайлівна.....	12
ІНТЕРЕС, ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ У ПОЗИЧКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ	
Бурило Юрій Павлович.....	14
МЕТОДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ	
Вавілова Крістіна Борисівна.....	16
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА	
Гаврилова Ася Сергіївна.....	17
ПРАВОВІ ЗАСАДИ НОТАРІАЛЬНОГО ПОСВІДЧЕННЯ ПРАВОЧИНІВ ЩОДО СПАДКУВАННЯ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	
Геренко Тетяна Олександрівна.....	19
ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ЗАВДАНОЇ НЕЗАКОННИМ ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО СТАЛА ВІДОМА ОСОБІ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОНАННЯМ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ	
Гетманцев Максим Олександрович.....	20
ПРИНЦИПИ СУДОВОГО ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
Груцинова Веста Костянтинівна.....	22
ПРЕДМЕТ ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	
Гунда Андрій Олексійович.....	24
ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ РИТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	
Жуков Сергій Вікторович.....	25
ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЛІКВІДАЦІЮ ПІДПРИЄМСТВ	
Зварич Жанна Ігорівна.....	27
ПРАВО НА ВИНАГОРОДУ ЯК МАЙНОВА ПРАВОМОЧНІСТЬ АВТОРА ФОТОГРАФІЧНОГО ТВОРУ	
Зеліско Алла Володимирівна.....	29
ПРАВООДАТНІСТЬ КОРПОРАТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ	
Іванюта Наталя Валеріївна.....	30
МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА	
Калабанова Наталія Миколаївна.....	31
ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ	
Катрич Олег Володимирович.....	32
ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ КОМПАНІЙ	
Коренга Юлія Володимирівна.....	34
МОРАЛЬНО-РЕЛІГІЙНИЙ АСПЕКТ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА	
Кошова Яна Олександрівна.....	35
ДЕРЖАВА ЯК УЧАСНИК ВІДНОСИН У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
Крайнікова Олена Вікторівна.....	37
САМОЗАХИСТ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	
Крижовий Денис Васильович.....	38
«ПІРАТСТВО» У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ЯК ПРОБЛЕМА ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ	

Автори фотографічних творів, як правило, отримують одноразову виплату за використання твору, коли це стосується приватних замовлень фізичних осіб. Трапляються ситуації, коли фотографічний твір використовується як ілюстрація до тексту книги, журналу, входить до числа збірки фотографій тощо, і тоді автор може захотіти отримувати винагороду шляхом роялті, тобто певних відсотків чи сталої суми за кожний примірник твору чи його використання. Комбіновані платежі можуть поєднувати у собі як одноразову виплату, так і виплату роялті.

Крім цього, Кабінетом Міністрів України можуть встановлюватися мінімальні ставки авторської винагороди та порядок їх застосування [2]. Так, Постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» передбачено у Додатку №3 ставки за відтворення і (або) опублікування творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. Серед переліку видів творів перелічуються художні фотографії, для яких встановлюється ставка у розмірі 1% від відпускної ціни кожного примірника твору. Додатком №5 цієї ж Постанови визначено ставки становити від 25 до 100 відсотків [3].

Слід зазначити, що подібні ставки щодо ілюстрацій існували і у нормах радянського авторського права та застосовувалися тоді, коли був відсутній договір між автором і видавництвом. Як правило, на той час винагорода за ілюстраційний матеріал залежала від умов укладеного договору та здійснювалася акордно або поштучно [5, с. 104].

За словами У. К. Ісханова, авторська винагорода по своїй економічній сутності представляла собою ту ж винагороду за працю по її кількості та якості, що і заробітна плата [7, с. 14]. Проте, якщо здійснювалося перевидання творів, у тому числі фотографічних, що були виконані згідно трудового договору, авторська винагорода не виплачувалася [6, с. 116]. Також потрібно згадати про особливості права на авторську винагороду за використання фотографічних творів у промислових виробках. Відомо, що нормами радянського авторського права дозволялося використання фотографічних творів у промисловості без зазначення імені їх автора, хоча авторська винагорода підлягала виплаті у обов'язковому порядку [7, с. 15]. Як бачимо, тоді право на винагороду ставилося на перше місце, а майнові права вважалися важливішими за особисті немайнові.

Як зазначав С. А. Сударников: «...Право на авторську винагороду – це в певній мірі анахронізм, оскільки питання авторської винагороди повинні регулюватися договорами між автором і користувачем» [8, с. 163]. Така позиція науковця є правильною, бо сьогодні найдоцільніше укладати авторські договори, якими слід визначити і питання авторської винагороди, зокрема її розмір та порядок виплати. Адже саме на їх основі можна звернутися за захистом порушених авторських прав. Варто зауважити, що судами досить часто розглядаються справи про виплату належної авторської винагороди за використання фотографічного твору за умов укладеного авторського договору. Для прикладу, за позовом ТЗОВ «Імперія Зображень» до ТЗОВ «Видавничий дім «ІВ Ком'юнікейшнз» судом було встановлено, що відповідач допустив порушення належних позивачеві авторських прав саме шляхом опублікування фотографій у журналі без отримання належного дозволу та виплати винагороди [9].

Право на отримання винагороди, як і всі інші майнові права, переходить до спадкоємців згідно з норм, встановлених законодавчо. При створенні фотографічного твору у співстворстві, право на винагороду має кожен із авторів відповідно до частини зусиль, які вони вклали при його створенні, та, як правило, регулюються їх внутрішніми домовленостями. Фотографічний твір, що створений у порядку виконання службових завдань, підлягає оплаті відповідно до норм трудового права. Таким чином, можна ствердити, право на винагороду за використання фотографічного твору має ряд особливостей, які характеризують його як одну із важливих авторських правомочностей.

На основі цього, варто дати наступне визначення права на авторську винагороду за використання фотографічного твору: це майнове право автора фотографічного твору, яке існує самостійно та має яскраво виражений економічний характер, що дозволяє вимагати отримання плати за будь-яке його використання у вигляді одноразового платежу, роялті чи комбінованих платежів.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради. – 2003. - №№ 40-44. – Ст. 356.
2. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 1993 року зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - №3. – Ст. 327.
3. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року № 72 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-n>.
4. Гаврилов Э. П. Советское авторское право. Основные положения. Тенденции развития / Э. П. Гаврилов. – М.: Наука, 1984. – 222 с.
5. Гаврилов Э. П. Авторское право. Издательские договоры. Авторский гонорар / Э. П. Гаврилов. – М.: Юрид. Лит., 1988. – 176 с.
6. Гаврилов Э. П. Издательство и автор. Вопросы и ответы по авторскому праву / Э. П. Гаврилов. – М.: Юр. лит., 1991. – 272 с.

7. Исханов У. К. Авторские договоры на произведения изобразительного искусства // Автореферат диссертации по соисканию ученой степени кандидата юридических наук. – Минск, 1966. – 20 с.

8. Сударников С. А. Основы авторского права / С. А. Сударников. – Минск, «Алмаз», 1990.

9. Рішення Господарського суду міста Києва по справі № 9/4419.05.11 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/15928205>.

Зеліско Алла Володимирівна
к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Юридичного інституту Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

ПРАВОВАДНІСТЬ КОРПОРАТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ

У зв'язку з активним розвитком економічних та правових відносин особлива увага як економістів, так і юристів, сконцентрована на тих правових інститутах, ступінь розвитку яких є індикатором високого рівня ринкових правовідносин в державі. Серед таких правових інститутів в першу чергу слід вказати на інститути спільного інвестування, зокрема, корпоративні інвестиційні фонди. Стаття 7 Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та акціонерні інвестиційні фонди)» визначає корпоративний інвестиційний фонд (далі – КІФ) як КІФ, який створюється у формі акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування [1].

Відповідно до загальних положень теорії цивільного права, як суб'єкт майнових та особистих немайнових відносин, юридична особа наділяється цивільною правосвідатністю [2, 313]. Саме наявність цивільної правосвідатності, на думку Р. О. Стефанчука, надає юридичній особі соціально-правову можливість бути визнаною учасником цивільних правовідносин [3, 56].

Як вивчає А. С. Довгерт, такі якості юридичної особи, як правосвідатність та дієздатність характеризуються певною специфікою, оскільки виникають одночасно з моменту її створення і припиняються також одночасно з дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про її припинення [4, 73].

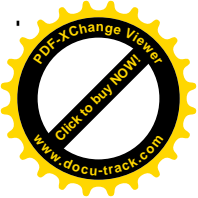
Фактори економічного та соціального характеру визначають притаманну для корпоративних інвестиційних фондів особливу конструкцію правосвідатності, яка і є тим правовим засобом, що ґрунтує механізми регулювання їх правового статусу. Правосвідатність такого типу юридичних осіб визначена не установчими документами, а безпосередньо законом, адже відповідно до ст. 7 Закону «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» корпоративний інвестиційний фонд провадить виключно діяльність із спільного інвестування.

О. Я. Курбатов, досліджуючи статус кредитних організацій, визначив загальне поняття виключної правосуб'єктності, – це дозволений тип правового регулювання, через те, що в основі його лежить загальна заборона організаціям здійснювати всі правочини, операції і види діяльності, крім прямо дозволених і тільки при наявності дозволу. Тобто виключна правосуб'єктність організації означає те, що дозволені їй правочини, операції і види діяльності мають бути вказані в законі [5, 7-9]. Характеризуючи природу виключної правосвідатності, О. І. Зюбуляк наголошує на тому, що вид діяльності у конструкції виключної правосвідатності виступає нічим іншим, як метою у конструкції спеціальної правосвідатності юридичних осіб [6, 49-51]. Таким чином, О. І. Зюбуляк аргументує самостійність конструкції виключної правосвідатності юридичної особи, при якій встановлений імперативно законом дозвіл здійснювати певний вид діяльності одночасно є забороненою здійснювати інші види підприємницької діяльності.

Викоремлення виключної правосвідатності як самостійної категорії підтримується не всіма ученими. Зокрема, Н. В. Козлова стверджує, що в даному випадку мова йде про встановлення іншою спеціальною правосвідатності окремих видів юридичних осіб, що зумовлено потребою здійснення ефективного державного контролю за такими юридичними особами [7, 15]. О. С. Апанік також визначає виключну правосвідатність юридичних осіб як різновид спеціальної, яка виникає в тих випадках, коли в юридичної особи на основі ліцензії з'являється право здійснювати лише вузьке коло певних видів діяльності при одночасному встановленні заборони здійснювати іншими видами діяльності [8, 9].

В принципі жодна із наведених концепцій не нівелює автономності категорії виключної правосвідатності. Адже проаналізовані аргументи науковців свідчать про наявність самостійної конструкції виключної правосвідатності, яка, поряд із шльовою правосвідатністю, є спеціальною категорією по відношенню до встановленої у ст. 91 ЦК України універсальної правосвідатності.

Конструкція правосвідатності юридичної особи є тим правовим засобом, який окреслює модель її правового статусу та відображається на реалізації нею правосуб'єктності, адже саме через категорію «правосвідатність» визначається можливість учасника набувати та здійснювати конкретні суб'єктивні права ЦК України, визначаючи у ст. 91 універсальну правосвідатність юридичних осіб, містить лише загальні доктринальні положення, не враховуючи особливостей її реалізації окремими організаційно-правовими формами. Чинне законодавство України побудоване таким чином, що саме спеціальні нормативно-правові акти виконують функціональне завдання встановлення спеціальних конструкцій правосвідатності для певних видів юридичних осіб. За вказаним принципом встановлено і виключну правосвідатність корпоративних інвестиційних фондів.

Список використаних джерел:

1. Про інститути спільного інвестування (паївні та корпоративні інвестиційні фонди): За України від 15 березня 2001 року № 2299-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – 21. – Ст. 103.
2. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. Кузнецової, Р. А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Юриком Інтер, 2010. – 976 с.
3. Стефанчук Р. О. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин / Р. О. Стефанчук // Цивільне право України: навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, В. А. Ватрас, С. Д. Гринько та ін.; за ред. Р. О. Стефанчука. – К.: Правова єдність, 2009. – С. 55 – 75.
4. Довгерт А. С. Загальні положення про юридичну особу / А. С. Довгерт // Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. – К.: Істина, 2004. – С. 65 – 96.
5. Курбатов А. Я. Правосуб'єктність кредитних організацій: теоретические основы формирования и проблемы реализации: автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право, предпринимательское право, семейное право, международное частное право» / Курбатов А. Я. – Москва, 2009. – 19 с.
6. Зозуляк О. І. Виключна правосдатність юридичних осіб як вид цивільної правосдатності / О. І. Зозуляк // Юридична Україна. – 2009. – №2. – С. 49 – 51.
7. Козлова Н. В. Правосуб'єктність юридического лица / Н. В. Козлова. – М.: Статут, 2004. – 476 с.
8. Ананских Е. С. Гражданская правоспособность и гражданская процессуальная правоспособность юридического лица: понятие и соотношение: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право, предпринимательское право, семейное право, международное частное право» / Е. С. Ананских. – Саратов, 2005. – 20 с.

Іванюта Наталя Валеріївна

старший викладач кафедри господарського, цивільного та трудового права
Міріупольського державного університету

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ГОСПОДАРЬСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

Господарське судочинство є врегульованим нормами господарського процесуального права порядком провадження в господарських спорах, який визначається системою взаємопов'язаних господарських процесуальних прав та обов'язків, процесуальних дій, якими вони реалізуються суб'єктами – судом і особами, які беруть участь у процесі [1, с.23].

Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів» [2] (далі – Закон) визначає правові засади організації судової влади та здійснення правосуддя в Україні, метою захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Ст.1 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) також декларує, що особи, які мають право на звернення до суду, прагнуть захисту своїх порушених або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів, також запобігання їх порушенням [3].

Можна визначити, що шляхом такого звернення управлені особи реалізують надані державою права або вимагають відновлення порушених прав. Крім того, звернення до господарського суду виступає одним із засобів захисту прав і законних інтересів, так і одним засобів здійснення цих прав.

Закон встановлює загальні завдання для всіх видів судів в Україні, а саме: забезпечення кожному праву на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Ці положення отримало свій розвиток у визначенні спеціальних завдань в окремих процесуальних кодексах, зокрема, в ст.2 Кодексу адміністративного судочинства та ст.1 Цивільного процесуального кодексу України). Однак, завдання господарського судочинства отримало свого закріплення, в результаті чого вони можуть лише виводитися зі змісту ч.1 ст.1 ст.12 ГПК України.

У проєкті ГПК України пропонується встановити, що завданнями господарського судочинства є захист порушених або оспорюваних прав осіб, які здійснюють господарську діяльність, а також прав і законних інтересів держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших осіб, шляхом справедливого судового розгляду господарських справ у встановлений законом строк незалежним і неупередженим судом [4].

Крім того, до загальних завдань господарських судів повинні входити єдине і правильне застосування законодавства; сприяння правовими засобами зміцненню законності, попередженню правопорушень; формування поважного ставлення до закону і суду. Безсумнівно, що виконання судами вищезазначених завдань можливе тільки тоді, коли судова влада володіє самостійністю, незалежністю. Вирішуючи всі перелічені завдання, господарське судочинство повинно сприяти зміцненню правової держави, законності і правопорядку, твердженню принципу соціальної справедливості, поваги до прав суб'єктів господарської діяльності.

Ідентифікація окреслених завдань господарське судочинство виконує функції правосуддя, імпліцитно законності та попередження правопорушень. Вони здійснюються шляхом вирішення господарських справ про право та інші правові питання, що здійснюється виключно на підставі та порядку, які передбачені Конституцією України та законами.

Функції правосуддя здійснюються через нормативно визначені повноваження кожної ланки господарських судів та обов'язково в процесуальній формі.

Так, місцем господарських судів розглядають справи, що виникають із господарських правовідносин, а також інші справи, віднесені процесуальним законом до їх підсудності (п.3 ст.2 Закону) Апеляційний господарський суд розглядає справи в апеляційному порядку згідно з процесуальним законом (ст.27 Закону). ВСУ розглядає в касаційному порядку згідно з процесуальним законом тощо (ст.32 Закону). Верховний Суд України переглядає справи з метою неупередженого застосування судами (судом) касаційної інстанції однієї і тієї ж норми матеріального права у подібних правовідносинах у порядку, передбаченому процесуальним законом, переглядає справи у разі встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визначена Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом тощо.

Процесуальна форма є нормативно встановленим порядком здійснення правосуддя, здійснюваним на підставі узагальненого великого досвіду правозастосування.

Діяльність господарських судів з розгляду та вирішення господарських спорів має специфічний характер, тобто приймає специфічну процесуальну форму. Роль та значення процесуальних форми полягає в тому, щоб забезпечити захист дійсно істинних прав суб'єктів правовідносин і гарантувати винесені законні та обгрунтовані рішення. Закон встановлює процесуальний порядок діяльності суду з розгляду та вирішення справ не заради форми, а для того, щоб винести законне та обгрунтоване рішення по справі. Процесуальна форма виступає в якості інструменту досягнення законності в правозастосувальній діяльності господарських судів [4].

Список використаних джерел:

1. Штефін М.Й. Теоретичні основи арбітражного процесуального права України // Правосуддя гарант законності у сфері економічних правовідносин / За ред. А.І. Комарової, Д.М. Крижанюки, В.В. Медведчука, М.О. Потєбенка та ін. – К.- 2000. – Т. 21 (2). – С. 23;
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 55/1. – Ст.1900;
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991р. №1798-XII // Відомості Верховної Ради України.-1992.- №6. – Ст.56; Відомості Верховної Ради України, 2001, № 10, ст.188;
4. Проєкт Господарського процесуального кодексу України [Електронний ресур]. (реєстр. № 4157/2), прийнятий за основу постановою Верховної Ради України від 29.06.2004 р. № 1909-IV. – Матеріал доступу: <http://www.zib.kiev.ua/article/109263932951/>;
5. Абрамов Н.А. Хозяйственно-процессуальное право Украины / Н.А.Абрамов.- Х.- 2002. – 253 с.

Калабанова Наталя Миколаївна

студентка Інституту післядипломної освіти
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

Найважливою умовою нормального функціонування цивільно-правових відносин є ефективне виконання та застосування на практиці інституту захисту цивільних прав фізичних та юридичних осіб. В будь-якому суспільстві незалежно від ступеня його розвитку та географічного місця виконання завдань зустрічаються правопорушення. Тому від того, чи зможе держава або сам громадянин захистити і відновити своє порушене право, залежить нормальне функціонування суспільства і дотримання в ньому принципів верховенства права та законності. Тому дослідження даної правової категорії є надзвичайно важливим та актуальним [1, 276].

Визначення цивільне законодавство використовує дві схожі правові категорії: «охорона» та «захист» цивільних прав. Суб'єктивні цивільні права у разі їх порушення підлягають захисту, однак в цивільному законодавстві України відсутні детальне визначення категорії «захисту цивільних прав», хоча існує поняття «захист». Також цивільне законодавство України не містить ніякого поняття охорони цивільних прав. На нашу думку, захист - це надана правомочною особою можливість застосування заходів правоохоронного характеру для відновлення її порушеного чи оспорюваного права. Його зміст визначається комплексом норм цивільного та цивільно-процесуального права. На практиці, для особи право на захист полягає у можливості використання в межах, визначених законом, засобів самозахисту, а також у можливості звернення до відповідного державного, самоврядного чи громадського органу або уповноваженої особи за захистом свого цивільного права чи інтересу. На нашу думку, охорону можна розглядати як вид діяльності, спрямованої на проведення профілактичних заходів щодо укріплення правового стану носія суб'єктивного цивільного права. Поняття охорони та захисту цивільних прав не слід отожденовати.